

VoorleesExpress Oostland 2023

Informatie voor professionals die gezinnen aanmelden voor VoorleesExpress

Wat leuk dat je interesse hebt in de VoorleesExpress en de tijd neemt om je te verdiepen in wat wij doen! De VoorleesExpress Oostland van gemeente Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp werkt graag nauw samen met bijvoorbeeld scholen, peutercentra en logopedisten. De juiste gezinnen vinden en bereiken kunnen wij niet alleen. Daarin heb jij als aanmelder een belangrijke rol. Jij kent de kinderen en het gezin vaak al langer en kan een goede inschatting maken van wat het kind en het gezin extra nodig heeft. Om je te helpen bij het selecteren van een gezin geven we in dit document wat meer informatie.

Wat doet de VoorleesExpress?

De VoorleesExpress richt zich op gezinnen waarbij de kinderen van 2-8 jaar een taalachterstand hebben, of waarbij het risico groot is dat de kinderen een taalachterstand ontwikkelen. We richten ons op kinderen die in de Nederlandse taal zijn opgegroeid en een taalachterstand hebben én op anderstalige kinderen waar de taalachterstand ook in thuistaal aanwezig. De interventie is gericht op de ouders met als doel dat zij het voorlezen en het taalaanbod over zullen nemen van de vrijwilliger. De VoorleesExpress valt onder Gezinsaanpak Geletterdheid van de Bibliotheek Oostland. Met deze aanpak hopen wij cirkel van laaggeletterdheid te doorbreken.

Wordt er weinig tot niet voorgelezen thuis? Kletsen de ouders weinig met de kinderen? Spelen de ouders geen gezelschapspelletjes? Speelt taal geen rol in de opvoeding (ook in de thuistaal)? Dan groeien de kinderen waarschijnlijk op in een taalarm gezin. Dit heeft invloed op de ontwikkeling van het kind! Door de ouders te laten zien hoe je met taal bezig kunt zijn en hoe leuk voorlezen is, verbeterd de taalomgeving van de kinderen.

Twintig keer komt er een vrijwilliger wekelijks in het gezin en gaat, samen met de ouders, aan de slag met lezen en taal. De ouders krijgen van de voorlezers handvatten om zelf het kind te stimuleren in de taalontwikkeling. De voorlezer neemt verschillende boekjes mee om voor te lezen. Ook worden anderstalige ouders gestimuleerd om voor te lezen in de taal waarin zij dat het fijnst vinden. Naast het voorlezen doet de voorlezer spelletjes samen met de kinderen en ouders. De andere kinderen in het gezin worden ook zo veel mogelijk betrokken in het voorleesuur. Na een aantal weken gaat de voorlezer met het gezin naar de bibliotheek. We hopen dat de gezinnen na dit bezoek nog vaker naar de bibliotheek zullen gaan. Tijdens het traject worden ouders al gestimuleerd om iedere dag met taal bezig te zijn (in de taal van hun hart). En na het traject wordt er van de ouders verwacht dat ze dit voortzetten. Gezinnen kunnen dus ook maar één keer meedoen, omdat het project een laagdrempelige interventie is die erop gericht is dat ouders na afloop zelf verder kunnen.

Zowel de voorlezers en coördinator doen dit vrijwillig en hebben dus (vaak) geen professionele achtergrond. In overleg tussen voorlezer en gezin kan het voorleesuurkje een keer niet doorgaan, bijvoorbeeld door een vakantie.

Zowel gezinnen die thuis Nederlands praten, als anderstalige gezinnen kunnen worden aangemeld. Het gaat niet om het leren van het Nederlands, maar om de ouders te laten zien hoe een kind kan opgroeien in een taalrijke omgeving. Dan maakt het niet uit in welke taal dat is. Kijk dus of je te maken hebt met laaggeletterde ouders, die extra hulp kunnen gebruiken.

Doelen:

- We laten zien hoe leuk taal en voorlezen kan zijn.
- We krijgen een goed beeld van de interesses en behoeften van kind en ouder(s).
- We laten zien hoe het werkt in de bibliotheek, zodat ouders en kind vaker komen.
- We ondersteunen ouder(s) om zelf de taalontwikkeling van hun kind te stimuleren. Dit kan op heel veel verschillende manieren en in de taal waar zij zich het meest comfortabel voelen.
- We laten zien wat er voor websites er zijn voor ouders en kind met bijvoorbeeld (voor)leesfilmpjes.
- Uiteindelijk streven we ernaar dat lezen en taal een blijvende plek in het gezin krijgen.

Selectiecriteria

Helaas kunnen niet alle gezinnen meedoen. We hebben maar een beperkt aantal vrijwilligers en capaciteit van de gemeente. Voor gemeente Pijnacker-Nootdorp hebben wij ieder jaar plek voor 20 gezinnen. Voor de gemeente Lansingerland voor 10 gezinnen. Daarbij zien we dat het project niet bij alle gezinnen effectief is. Om te beoordelen of een gezin geschikt is voor deelname kijken we onder andere naar de volgende selectiecriteria:

- Het kind is tussen de 2-8 jaar oud.
- Het kind heeft (risico op) een taalachterstand, ook in de thuistaal. *
- Er is sprake van rustige en veilige thuisomgeving waarin kan worden voorgelezen..
- Ouders hebben moeite met het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kind (er wordt thuis weinig voorgelezen, weinig gesproken en/of (taal)spelletjes gespeeld).
- Ouders zijn gemotiveerd actief deel te nemen!
- Het kind spreekt al voldoende Nederlands om een verhaal te kunnen volgen.
- Er is géén sprake van een stoornis, zoals TOS of in het gedrag.
- Voor jonge kinderen is het van belang dat zij al een luisterhouding hebben, anders is het beter nog even te wachten met de aanmelding.
- Het gezin heeft nog niet eerder meegedaan.

*Met taalachterstand bedoelen we bij meertalige kinderen dat er niet alleen een achterstand is in het Nederlands, maar ook in de moedertaal. Wij richten ons niet op het uitbreiden van het Nederlands. Wij gaan ervan uit dat als een kind zich in de moedertaal goed ontwikkelt, het Nederlands vanzelf zal volgen. Luister [deze interessante podcast](#) over het vaststellen van een taalachterstand bij een meertalig kind.

Aanmelden bij de VoorleesExpress

Jullie organisatie als 'toeleider'

Het is belangrijk dat jullie als organisatie telkens voor dezelfde 'toeleider' kiezen in het aanmeldformulier, zodat goed in beeld blijft welke gezinnen vanuit jullie organisatie worden aangemeld. Per toeleider gebruiken we één vast mailadres. Dit mailadres ontvangt dan altijd informatie over de samenwerking met de VoorleesExpress en het verloop van trajecten. Dit kan bijvoorbeeld het mailadres zijn van de IB-er of een algemeen mailadres van jullie organisatie of locatie. Staan jullie er nog niet tussen? Neem dan contact op met de projectleiding via voorleesexpress@bibliotheekoostland.nl.

Extra mailadres opgeven

Wij houden jullie op de hoogte van het verloop van het traject via e-mails. Het is noodzakelijk om als extra e-mailadres het e-mailadres in voeren van degene die contact heeft met het kind en de ouders. (Dit is bijvoorbeeld de pedagogisch medewerker of leerkracht van het kind). Deze persoon ontvangt dan ook updates over het traject en de vrijwilliger of de projectmedewerker kan dan contact opnemen als daar behoefte aan is. Halverwege het traject kan het zijn dat deze persoon ook benaderd wordt door de projectleider van de VoorleesExpress. We zullen vragen hoe ouders het traject tot nu toe beleven en of jij als toeleider eventueel al vooruitgang ziet. Omdat het traject vaak pas na een aantal maanden zal starten en het traject een halfjaar zal duren, is het dus belangrijk dat de toeleider/instantie na aanmelding nog 1 tot 2 jaar betrokken zal zijn bij het gezin. Wanneer jij het gezin dus na een aantal maanden niet meer in beeld hebt als organisatie dan is het misschien handiger om de aanmelding via school te laten verlopen, zodat wij altijd nog contact op kunnen nemen met school.

Signaleren en in gesprek met de ouder(s)

Gezinnen moeten altijd worden aangemeld door een professional. De aanmelding kan bijvoorbeeld gedaan worden door een leerkracht, pedagogisch medewerker of een intern begeleider. Het is belangrijk dat het iemand is die goed kan inschatten wat het kind nodig heeft en of de VoorleesExpress bij het gezin past. Als je een gezin wilt aanmelden, ga dan eerst in gesprek met ouders. Het is belangrijk dat ouders zelf gemotiveerd zijn en vrijwillig meedoen! Heeft het gezin al extra hulp aan huis, zoals Humanitas, dan is het fijner in overleg met ouders om de interventie van de VoorleesExpress nog even uit te stellen.

Informereren

Je kan onze flyer bespreken (wil je deze graag hebben mail dan even de projectleider) of [onze meertalige animatie](#) laten zien, zodat ouders een beeld kunnen vormen van wat de VoorleesExpress inhoudt. Door ouders vooraf te betrekken en goed te informeren, vergroot je de kans dat verwachtingen vooraf helder zijn en dat het traject kan slagen.

Aanmelden

Vul samen met de ouders het online aanmeldformulier in. Het is belangrijk dat zij samen met jou de vragen beantwoorden en toestemming geven voor deelname en het uitwisselen van gegevens. Vul de vragen zo goed mogelijk in! Hoe meer informatie wij hebben over het gezin, hoe makkelijker het is om het gezin te koppelen aan een voorlezer. Vergeet ook niet de gegevens van de andere kinderen in het gezin te noteren. Onderaan dit document vind je de vragen die gesteld zullen worden bij de online aanmelding.

→ [Klik hier om een gezin aan te melden](#)

Op de hoogte blijven van het verloop van het traject

Als aanmelder wordt je op vier momenten op de hoogte gehouden gedurende het traject:

1. Jullie en het gezin krijgen een bevestigingsmail van de aanmelding.
2. Zodra het gezin is geaccepteerd voor deelname krijgen jullie en het gezin een mail dat het gezin gaat meedoen. Deelname kan dan nog even op zich laten wachten.
3. Wanneer het traject daadwerkelijk gestart is krijgen jullie en het gezin een mail.
4. Wanneer het traject is afgerond krijgen jullie en het gezin een mail. In deze laatste mail kan de voorlezer een korte terugkoppeling aan jou geven (met medeweten van de ouder).

Houdt er rekening mee dat het traject meestal pas na een paar maanden kan starten, soms zelfs na een jaar. Geef dit aan ouders door. Krijg je een e-mail dat het traject daadwerkelijk start dan is het fijn als je nog even contact met ouders op neemt om dit te bespreken, zodat ze weer op de hoogte worden gesteld waarom ze mee gingen doen met de VoorleesExpress, omdat de aanmelding dus al even geleden kan zijn.

Het is fijn voor de voorlezer, maar ook zeker voor de ouders als je terugvraagt aan de ouders hoe het traject verloopt. Zo voelen ouders dat er meer mensen bij betrokken zijn en zullen ook eerder weer binnenstappen met vragen als het traject is afgerond. Toon dus zeker interesse als toeleider tijdens het traject! Mochten de ouders tegen problemen oplopen tijdens het traject laat het dan de projectleider weten via voorleesexpress@bibliotheekoostland.nl

Speciale doelgroepen: kunnen zij meedoen met de VoorleesExpress?

Er zijn veel gezinnen die een vrijwilliger van de VoorleesExpress goed kunnen gebruiken. We willen zoveel mogelijk gezinnen bereiken die het echt nodig hebben. Daarom hebben we hieronder op een rij gezet hoe we tegen bepaalde doelgroepen aankijken en waar we op letten om te bepalen of zij wel of niet mee kunnen doen.

Expatgezinnen

Bij deze gezinnen zijn ouders vaak zelf goed in staat een rijke taalomgeving aan te bieden in hun eigen taal en gaat het enkel om het sneller leren van de Nederlandse taal. Vaak hebben ze zelf ook de financiële middelen om betaalde/commerciële hulp in te zetten. Deze gezinnen behoren dan niet tot de doelgroep van de VoorleesExpress. Ook expatgezinnen die maar tijdelijk in Nederland zijn behoren niet tot de doelgroep van de VoorleesExpress, omdat de investering die we in een gezin doen dan in verhouding te groot is.

Recent gevluchte gezinnen

Gezinnen die recent naar Nederland zijn gevlucht en waarvan het kind nog niet, of pas net op een (voor)school is gestart, daarvan vragen wij aan aanmelders om eerst een goed beeld te vormen van de gezinssituatie en de taalontwikkeling. Is er sprake van een taalachterstand in de thuistaal, of enkel het Nederlands? Is de thuissituatie stabiel genoeg en zijn ouders emotioneel instaat om actief deel te nemen? Door bijvoorbeeld een aantal maanden te wachten kan je soms een betere inschatting maken of de VoorleesExpress de meest geschikte interventie is. Daarnaast spreken de kinderen van het gezin dan ook beter Nederlands. Ook geldt voor die maar tijdelijk in Nederland zijn, dat zij niet tot de doelgroep van de VoorleesExpress behoren, omdat de investering die we in een gezin doen dan in verhouding te groot is.

Kinderen met een Nederlandse achtergrond

Wij richten ons op kinderen die thuis weinig in taal worden gestimuleerd. Dit kunnen zeker ook kinderen zijn die opgroeien met Nederlandstalige ouders. Ook bij deze doelgroep zullen wij ons richten op samenwerken met ouders om een stimulerende talige thuisomgeving te bieden. We merken dat deze doelgroep vaak vergeten wordt.

Kinderen op speciaal onderwijs of kinderen met een taalontwikkelingsstoornis

De begeleiding van een kind dat op speciaal onderwijs zit (of binnenkort gaat) of een taalontwikkelingsstoornis heeft, vraagt een aanpak waarbij vaak extra expertise nodig is. Deze expertise hebben onze vrijwilligers meestal niet in huis. Wij raden toeleiders dan aan om ouders op een andere manier te helpen.

Wat als je twijfelt?

Als je twijfelt of het gezin in aanmerking komt voor deelname, neem dan eerst contact op met ons team van de VoorleesExpress. Door hier kritisch samen naar te kijken zorgen we ervoor dat we de gezinnen bereiken die ondersteuning het hardst nodig hebben én bij wie de VoorleesExpress het meest oplevert. Contact kun je opnemen via: voorleesexpress@bibliotheekoostland.nl

Wat als een gezin wel hulp nodig heeft, maar niet kan meedoen met de VoorleesExpress?

Verwijs ouders naar lokale partners en onderzoek welk aanbod er is voor kinderen en ouders op gebied van taal.

Op www.bibliotheekoostland.nl/familie kunnen ouders zien welk aanbod de bibliotheek heeft op het gebied van taal.

Online kunnen ouders ook terecht voor advies en aanbod in het Nederlands, of een andere taal, dat vind je op bovenstaande pagina of hieronder:

- Er is veel goed aanbod. Vaak is het gratis voor kinderen die lid zijn van de bibliotheek. Niet alleen toegang tot heel veel luisterboeken en e-books maar ook [voorleesvideo's in verschillende talen](#) en online lezen en luisteren met [Yoleo](#).
- Online verhalen lezen in heel veel verschillende talen met [Storyweaver](#).
- Bij www.prentenboekeninalletalen.nl kun je mooie prentenboeken luisteren in verschillende talen en dialecten.
- Stimuleer anderstalige ouders om voor te lezen in de taal van hun hart. De bibliotheek heeft ook een collectie met meertalige boeken, vraag er naar bij de bibliotheek. Willen de ouders toch ook het

Nederlands van hun kind thuis verbeteren, adviseer ze dan ook Nederlandse filmpjes van prentenboeken te bekijken en beluisteren.

- Betrek anderstalige ouders bij jouw onderwijs. Behandelen jullie een thema in de klas? Vraag de ouders dan hun kind in de thuistaal al veel te vertellen over het onderwerp. Zo zullen de kinderen de stof in het Nederlands beter begrijpen.
- Stimuleer de ouders om de bibliotheek te bezoeken met hun kind, maar ook musea enz. Misschien is dit mogelijk met de Rotterdampas.
- Ook worden er door verschillende organisaties in onze gemeentes activiteiten in vakanties georganiseerd voor kinderen. Dit stimuleert ook de taalontwikkeling vanwege het contact met andere kinderen.

Ook voor de professional hebben wij een website met meer informatie:

www.bibliotheekoostland.nl/gezinsaanpak

Tot slot

De VoorleesExpress kan maar een klein schakeltje zijn in een groter netwerk rondom het kind en de ouder(s). Het is ook geen oplossing voor een probleem. Ook andere organisatie (school, kinderdagverblijf enz.) zullen nog steeds een rol moeten blijven spelen voor het bevorderen van de taalontwikkeling van de kinderen. Samen kunnen we een hoop bereiken!

Meer informatie? Ga naar www.bibliotheekoostland.nl/voorleesexpress

Contact? Mail naar voorleesexpress@bibliotheekoostland.nl

[→ Klik hier om een gezin aan te melden](#)

Overzicht van de vragen voor de aanmelding:

1. Waarom heeft het kind / de kinderen de VoorleesExpress nodig?
2. Wat kun je vertellen over het taalniveau van het kind / de kinderen in de thuistaal?
3. Wat willen de ouders leren van de vrijwilliger?
4. Wat wordt er thuis al gedaan (denk aan voorlezen in eigen taal, spelletjes, bibliotheek bezoek)?
5. Hoe is het taalniveau van de ouders?
6. Kun je met ouders communiceren in het Nederlands of Engels? Zo niet, kan er iemand aanwezig zijn om te tolken? (Vermeld gegevens)
7. Is de thuissituatie voldoende stabiel voor de inzet van een vrijwilliger?
8. Heb je met ouders besproken dat we verwachten dat ze actief meedoen en zelf aan de slag gaan?
9. Heeft het gezin al eens meegedaan